

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 50.

Stockholm den 14 December 1911.

4:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år .. kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år .. kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1911, F. Englund's Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspri: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —. Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	--	--	--	---

Kvinnan och pressen.

För många år sedan läste jag i Jules Lemaitres "Les contemporains" följande ord om M:me de Sévigné: "Cette blonde réjouée, expansive, drue, d'un sang passionné, cette femme trop bien portante, veuve à vingt-six ans et qui demeura évidemment honnête, eut pour exutoires ses lettres — et M:me de Grignan: ... M:me de Sévigné a passé sa vie à adorer une Ombre, et cela la détournait de mal faire."

Jag minns ännu hur ohyggligt krassa de orden verkade på mig. Det var ett sätt att bedöma ett konstnärligt arbete som jag dittills icke haft en aning om. När, tänkte jag, skrefs något dylikt om en man? Skulle man så närgånget karakterisera en manlig diktarpersonlighet, som inte visat särdeles besynnerliga tendenser? Detta måtte vara något för Jules Lemaitre egendomligt. Jag trodde nämligen på den tiden att kvinnor bedömdes på samma sätt som män, fastän de visserligen icke visat sig lika dugande. Jag kände inte till kvinnosakens tystra antecedentia.

Annorlunda blef det då jag kom att sysselsätta mig med studier från gammal tid. Jag lärde känna den gamla pressens, kan man säga, omdömen om kvinnan. Och efter det förvånade mig ingenting.

Jag såg romerska satiricis uttalanden, kyrkofädernas omdömen, Tertullianus, Cyprianus, som ju t. ex. sade sig mer älska basiliskens hväsande än kvinnoång; jag hörde medeltida latinska författares omdömen, jag läs-

te medeltidens franska satiriska dikter och borgerliga "noveller", oftast osnygga små berättelser, som aldrig borde vunnit någon publik men som ägde en mycket stor sådan. I "Roman de la Rose" sägs det exempelvis: "Hvilket tvång är ej äktenskapet. Ej ens den hederligaste kan älskas utan obehag. Nej, låt oss återgå till de tider då allt var enkelt och okonstladt. Då nu naturen vill ta ut sin rätt, är lämpligast att bedraga den varelse som är skapt att bedragas. Ge henne några föga kostsamma frukter och uppträd för öfrigt blygsamt. En får i ögat skadar icke; bruka lök, eller, om lukten röjer dig, din egen saliv." — I "Äktenskapets sju fröjder" innehåller "den första fröjden" bland annat hur på en fest en ung fru finner att de andra damerna äro bättre klädda än hon. Hon begagnar sig af sin mans svagaste ögonblick för att påpeka detta. Hon klagar och beskärmar sig öfver att hon, trots sin höga börd, varit sämre klädd än de öfriga, och hon beskriver i målande färger toaletterna, som alla voro efter nyaste modet, etc., etc. Detta nu blott för att nämna tvänne mycket lindriga exempel.

En finsk professor har tagit sig före att visa sambandet mellan denna äldsta franska berättarkonst och nutidens Anatole France. Han har ännu ej fullbordat sin studie, men hvar och en som är något inne i förhållandena ser, äfven detta arbete förutan, sambandet. — Anatole France! Vi ha med honom fått in i Sverige

Frankrikes okynnigt oanständiga kvinnostudier. De ha kommit hit och här fått sina efterbildare. Och det legera, af djupt förakt präglade behandlingssättet af kvinnan i vår svenska press är i mycket en utlöpare af denna franska litterära cynism. Man ser det mycket starkt utprägladt hos dem, som taga sina förebilder från Frankrike*. Fastän gammal äkta svensk grofkornighet också är att räkna med.

Det finnes emellertid äfven ett annat moment att taga i betraktande, då frågan är om pressens kvinnoförakt — *mandyrkan*. Denna har i vårt land, om jag ej misstager mig, tagit mycket stark fart efter 1905. Förut var den politiska horisonten vidare, man hade mer yttre svårigheter att bekymra sig om och sysselsätta sin fantasi med. År 1905 blef horisonten trängre — man vänder sig inåt, tänker mer på sig själf och man blir äfven småaktig. Man känner också behof af att ha några syndabockar. Naturligtvis måste kvinnan bli en.

Ett tredje moment är detta: man börjar frukta kvinnorna. Tänk om de skulle tillvälla sig någon makt. Det ser ut som om de närmade sig ett mål — rösträtten.

Det låter sig i de flesta fall göra att rubricera in det ena eller andra anfallet på kvinnan under den ena eller andra af dessa rubriker.

Under den första hör allt det myckna ordandet om att kvinnan är kvinna i den bemärkelse att hon så godt som uteslutande är till för att behaga mannen. Ett ganska betecknande specimen för detta slags skriferier är följande, som förekom i en af våra större stockholms-tidningar under rösträttkongressen i somras: "Den syd-ländska kvinnan är och förblir dock alltid kvinna, varmblodig, nyckfull, passionerad, en Santuzza i sin svart-sjuka, en Carmen i sitt temperament. Kulturen har här ej mäktat döda vildinnan, allt det vida, irrande och oberäkneliga, som alltid slumrar på djupet hos kvinnan."

Jag skulle mot denna tirad — så utomordentligt betecknande — vilja sätta ett par ord af Taine. Han talar på ett ställe om forntida och nutida heroism. Den forntida, då man slogs mot yttre fiender, den nutida, då man har en inre fiende att slåss med, en fiende som slumrar på djupet hos hvarje människa. Taine kallar den "le grcs singe lubrique". — Nietzsche säger: "Die wilden Hunde bellen in deinem Keller". — Enligt det vanliga omdömet i pressen gäller det icke för kvinnan att söka kufva detta odjur, något som annars måste anses som en allmänt mänsklig plikt. Ätminstone synes det så, ty då kvinnan som vildinna är under behandling, få vissa tidningar en rent af dityrambisk flykt. Jag minns en dylik beskrifning af marockanskan. Och säkerligen kunna mina läsare ur sitt minne framdraga flere liknande exempel.

Intresset för henne som "kvinna" är så stort att det slukar hvarje annat intresse för henne. Alla andra nyanser försvinna för detta enda. Se här ännu ett stycke ur den ofvan citerade artikeln: "Och dock komma de till

* Jag har naturligtvis ej härmed menat att i Frankrike skulle finnas något allmänt utbredt kvinnoförakt.

korta, och all kunskap och makt och klokhet betyder föga emot det som alla länders och tiders sanna kvinnor haft gemensamt, skälfvande och ointagligt, såradt och förödmjukadt och dock så oändligt stolt och starkt, det dåraktiga, outgrundliga, klappande hjärtat." — Ur en teaterrecension af en känd fransklagd kritiker griper jag följande, som genom sin intensitet i uttrycket visar intresset. Det är fråga om "Titus". Kärnan i skådespelet intresserar näppeligen recensenten. Han vänder sig åt annat håll. "Man vill", säger han om kvinnorna i dramat, "ha en känsla af att de hänsynslöst slösa med sina fagra och starka kroppar, vacklande mellan sin lystnad efter män och efter makt". Och i samma recension, på tal om ett annat skådespel: "Hon återgaf den kvinnotyp, som de flesta män älska och som därför torde ha stor möjlighet att stå sig i kampen för tillvaron. Bara hennes sätt att säga: 'Så tråkigt att jag skall vara dum', med en ödmjukhet af äkta slag, var en glanspunkt." —

Öfverallt i dagspressen ser man exempel på detta betraktelsesätt, ofta förenadt med något svenskt rätt i tonen. "Jag har alltid ansett professor Kjellén vara en farlig karl för fruntimmer", utbrister en känd pseudonym i en stockholms-tidning. Och densamma yttrade sig på följande sätt i somras, då Rosika Schwimmer på Musikaliska Akademien uttalat sin förvåning öfver bristen på män vid kongressen: "För min del tror jag, att tant Schwimmer, då hon varit ute och tittat efter män, inte sökt i de rätta krokarna". Sådant skrives ofta af denna pseudonym. Man förvånar sig öfver att en tidning med själfaktning tager in det. — Så komma artiklarna till landsortspressen, och många äfven verkligt hyggliga karlar ha mycket roligt åt dem.

Man ser i hela detta slags värdesättande och bedömande af kvinnan huru en viss art af män med makt i pressen vilja att hon skall vara: för deras nöje, för att passa med deras bekvämlighet, deras behof af färgstarka klickar och klatschar i lifvets tafla, utan större hänsyn till om detta deras målände öfverensstämmer med verkligheten. Det som icke passar ihop med deras smak och önsknings betecknas som undantag. En meningsfrände till mig skref en gång i en af de större stockholms-tidningarna om en intervju, som hon haft med Mona Lisa och några andra kvinnliga berömdheter. Mona Lisa omtalar där för henne att hennes leende i n-genting betydde. "Men", tillade hon, "tala för all del inte om det, ty männen vilja att det skall betyda någonting".

Männen vilja också att kvinnorna skola vara väl klädda, och de vilja att de skola tänka mycket på kläder. Däraf det ofantliga utrymme som beredes åt modekrönikorna i våra tidningar. — Men å andra sidan är det dem ett nöje att reta kvinnorna för deras lyxbegär, sedan de eggat upp det. En stockholms-tidning anför ur "Times": "Det talas mycket i dessa dagar om kvinnans syn på tingen. Men fast hon gång på gång talar om hvarför hon bör ha rösträtt, säger hon aldrig hvarför hon är fast besluten att använda stora hattar." —

Juvel-, Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Allm. Tel.
51 65.

BIKUPAN

Riks-Tel.
60 79.

Klarabergsgatan 21, Stockholm.

Alla slag af svenska fruntimmershandarbeten. Linneutstyrlar på beställning. Märkning utföres. Order till landsorten expedieras skyndsamt.

Jag vill icke fördjupa mig i den strid, som för kort tid sedan uppblossade i modefrågan. Ett är visst. Det är i allmänhet icke de själförsörjande kvinnorna, som bära de extravaganta toaletterna. En väl sydd, smakfull dräkt, som icke stiger till mycket stora summor, anser jag hvarje kvinna ha rätt att bära, i fall hon kan betala den. Det behöfver inte alls berusa henne att vara väl klädd så som nämnda artikel i "Times" säger: "Vackra kläder göra henne lycklig, som om hon befunne sig i en tillvaro långt borta från lifvets hvardagligheter." Men, olyckligtvis, som man är klädd, så blir man hädd. Och det kan för den som skall vara ute bland människor vara nödvändigt att något tänka på sina kläder. — Denna fråga och hvad därmed sammanhänger påminner mig för öfrigt om något som berättas från medeltiden. Äfven då hade, i synnerhet under medeltidens senaste århundraden, många kvinnor kommit till en själfständig ställning i lifvet. En del slöto sig tillsammans och bodde ihop. Så länge torftighet rådde i dessa kvinnors hem, hade man ingenting att säga, men det väckte skarpt ogillande, att då sammanslutningarna blefvo förmögnare, en viss komfort infördes: att en tjänarinna utförde grofsysslor och att silfverpjäser funnos, sakförhållanden som ingalunda klandrades i de borgerliga hemmen.

Emellertid, man bör vara rättvis. Jag ger allt erkännande åt följande passus i en tidning: "Talarestolen bestogs af hr Carl Persson i Stallarhult, iförd en smakfull snusbrun kavajkostym, homespun, med askgrå halsduk, tätt öfversållad med små hvita noppor. I högra kavajfickan var lätt fästad en röd ostindisk näsduk. Håret uppstruket och nedfallande på ena sidan (style ancien régime)", men detta blir en pik åt tidningarna själfva.

Det andra momentet vi ha att betrakta är mandyrkan och önskan att under små förhållanden känna sig som härskare. — Det sägs att eget beröm ej luktar väl och att den enskilde, hur framstående han än må vara, icke bör framhäfva sitt eget jag. Men det stiger nu för tiden en rökelsedoft så stark från männens altaren till mannen, att den vill kväfva hvarje försök till utveckling hos kvinnan. Hos några tager sig denna kult nära nog rörande former. Man söker framleta manligheten äfven hos föga manliga individer och låter gärna höra "Er war ein Mann..."

Alla goda egenskaper utom skönheten anses som manliga. Så betecknade ju Weininger de goda som manliga, de dåliga som kvinnliga. La Bruyère redan sade "Une belle femme qui a les qualités d'un honnête homme est ce qu'il y a au monde d'un commerce plus délicieux: l'on trouve en elle tout le mérite des deux sexes." — Det är dock en smula oförsynt af de män som så göra att tillvälla sig alla goda egenskaper i stället för att erkänna att de äro allmänmänskliga! — En mängd exempel härpå finnas i dagspressens små perfida artiklar och notiser. "Mannen", heter det på ett håll, "har monopol på humorn, i det den i allmänhet åtföljes af en förståelse af tingens allmänna sammanhang". — "Kvinnan vördar inte lagen på

samma sätt som mannen gör", är ett annat exempel. — Se här ur en engelsk tidning: "En genomsnittskvinna är icke frigjord. Hon kritiserar icke lifvet. Hon ger icke uttryck åt sig själf i sina ord." — "Den kvinna, hvars naturliga instinkter ha fritt lopp, anser icke något spel viktigt (spel äfven taget intellektuellt)." Eller: "Hvad man befarar af kvinnan är oemottaglighet för rättfärdighets- och förnuftsskäl", etc etc.

I Göteborg och i Stockholm brinna bålen till mannens ära högt. Hör ett yttrande som detta: "Hvad angår de speciellt kvinnliga uppgifter, som skulle skötas af kvinnan i riksdagen, så lär det icke kunna påstås, att männen äro mindre än kvinnorna skickade att sköta sin egna hems (!) intressen."

Ett utslag af denna mandyrkan särskildt sådan den visar sig i sin koncentrerade form är förakt för all kvinnlig verksamhet utom den som yttrar sig i att föda — och, möjligen, uppfostra — barn. Annars häcklas hvarje verksamhet. Se här ett referat af ett rösträttsmöte år 1905: "Sedan ytterligare ett par missförstånd uppstått mellan ett par talarinnor och en tal. beklagat att föreningen för kvinnans politiska rösträtt anordnade trätomöten sådana som det pågående, förklarades den 'teoretiska' diskussionen, som delvis fördes 'privat' med ett par tre talare samtidigt, avslutad." — Ett referat af red. Hallgrens angrepp på kvinnorna vid studentafton på Stockholms Högskola slutar på följande sätt, med anledning af de applåder, hvarmed red. Hallgren belönades: "Samarbetet med kvinnliga studenter vid våra högskolor i Stockholm synes alltså icke öfvertygat majoriteteten om kvinnans lämplighet för offentliga värf." — Eller hvad sägs om följande referat af dr Gulli Petrinis föredrag om de proportionella valen, ett föredrag som var så godt, att manliga rösträttsföreningar kallat henne att hålla det inför dem: "De operationer som den ärade doktorn utförde på den svarta taflan inskränkte sig till division af hela tal och af bråk, hvilka räknasätt torde vara tämligen kända, åtminstone för det manliga Sverige. För öfrigt hade den ärade doktorn bort framhålla, att de där räkneoperationerna alls inte angå den gemene valmannen utan att han enligt ifrågavarande metod kan rösta fullkomligt i sitt hjärtas enfald." Reflexionerna göra sig själfva.

Det har funnits större synpunkter. Jag kan icke neka mig nöjet att ur Erasmus Rotterdamus på svenska utkomna "Förtroliga samtal" göra några citat. Jag tager dem ur ett stycke benämndt "Abboten och den lärda" — Abboten Antronius finner hos fru Magdala en myckenhet latinska böcker och förargar sig däröfver samt öfver kvinnors lärdom. Ett replikskifte äger på grund häraf rum som i viss mån är tillämpligt äfven på vår tid. Antronius säger t. ex.: "Att äga vetande hör icke kvinnan till." — "Slända och spole äro kvinnans redskap". — Magdala invänder häremot att kvinnan väl behöfver odla sitt förstånd för sina maktpåliggande uppgifter att sköta ett hushåll och undervisa sina barn. "Och förstånd får jag af böckerna". — "Jag kan fördraga böcker", svarar Antronius, "men icke latinska". Och då hon frågar hvar-

för, svarar han: "Därför att detta språk icke passar för kvinnor". Magdala frågar åter hvarför. Hans svar och hennes blifva då: Antronius: "Men sådan är allmänna meningen, och det är ovanligt att en kvinna kan latin." Magdala: "Tala icke om allmänna meningen, denna den sämsta af alla rådgifvare. Hvad frågar jag efter sedvanan, läromästaren i alla onda ting! Må man vänja sig vid hvad som är riktigt; på så sätt blir det ovanliga vanligt, det obehagliga behagligt och det som syntes opassande passande". —

Vi ha slutligen det motstånd som härrör af det politiska läget och önskan att förhindra kvinnornas fram-marsch. — Vi ha en mängd exempel på detta slags motstånd i pressen. I England kunde den gamla rösträttsföreningen, som använde stilla arbetsmetoder, icke få in något som helst i pressen, icke ens en notis. Man blef därför nödsakad att gripa till andra medel, och så uppstodo suffragetterna, som arbeta på sitt öfverenskomna sätt, metodiskt i sin art. Nu har den engelska rösträttsrörelsen genom denna suffragett-taktik, som naturligtvis måste uppväcka mycket blandade känslor, kommit till den betydelse att "Standard" från den 3 oktober detta år börjat med en ledare i hvarje nummer öfver kvinnorörelsen. — "The Tribune's" föregående försök i den vägen hade strandat. — "Kvinnorörelsen", säger "Standard", "har nu blifvit en så betydande rörelse att den enligt vår mening bör ägnas närmare uppmärksamhet". — Men som sagdt, härför har man att tacka suffragetterna, de förkättrade, hvilkas handlingar kallas vidriga och hysteriska, hvilkas kläder t. o. m. kritiseras. — Det talades en gång i "Black and White" om en suffragett-hatt, som var "nästan brottsligt ful". — Alltnog, deras taktik slår an. Och man tar i en tidning snarare in det minsta "illdåd" af en suffragett än något af större gedigenhet rörande kvinnosaken. Californien får rösträtt. Därmed tiga tidningarna. Men en suffragett slår in en fönsterruta, och det går genom världspressen.

I allmänhet spåras i pressen en obenägenhet att behandla allvarigare företeelser inom kvinnovärlden. När Amsterdam- och London-kongresserna ägde rum, ingingo inga officiella telegram, utan hvad som stod att läsa därom i pressen, sändes in af rösträttskvinnor. Köpenhamns-kongressen 1906 ignorerades af danska landsortstidningar. Härvid bör dock nämnas, att vid 1911 års, denna sommars, kongress 60 danska tidningar träffat af-tal med skilda personer om korrespondenser från kongressen. I Danmark anföres detta som ett af de tydligaste bevisen på att frågan gått framåt i Danmark.

Vi ha dock sålunda vunnit några segrar. Och här i Sverige stå åtminstone tre tidningar på vår sida: Dagens Nyheter, Karlstad-tidningen och Gefle Dagblad. — Ett önskemål är nu att hvarje kvinna söker bidra till att få in goda och vederhäftiga artiklar i dagspressen. En början i denna riktning är redan gjord i och med landsföreningens artikelserie: 12 artiklar om året i rösträttsfrågan har begärts af ett antal tidningar och levereras genom fru Lindh i Gefle, som står som redaktör för denna serie.

Radikalmedlet är svårare att nå: makt i pressen. Ty pressen regeras af kapitalet. En ekonomisk sammanslutning af kvinnor vore utmärkt, om den läte sig göra. Allt hvad göras kan bör göras. Allmänna opinionen bildas af pressen, och de som ha makt i pressen önska icke kvinnornas utveckling utan snarare deras undertryckande.

Ty ser man ut öfver pressen märker man, att i det stora hela kvinnorna på arbetsmarknaden och i kvinnorörelsen öfver hufvud icke äga dess sympatier. För de kvinnor, som vilja utveckling, finnes godt om nålstick, förvrängningar, förvridningar. — Jag minns t. ex. hur i somras i en större stockholmstidning parallellt med de officiella meddelandena från kongressen ingingo små giftiga notiser, som voro älsedda att förtaga verkan af de allvarliga meddelandena.

Hela denna riktning i pressen går ut på, medvetet eller omedvetet, att nedslå vårt mod. Man pekar på hvad kvinnorna förmått göra. Så litet ha ni kunnat uträtta. Aldrig komma ni att uträtta mer eller nå en högre utveckling. Vi män gå mot allt högre och högre mål i intellektuellt och moraliskt hänseende. Ni stå kvar på er låga ståndpunkt. Försök inte att nå högre. Stanna där ni äro. Och man kunde af detta bli frestad att göra som den, hvilken blott hade fått ett pund — gå och gräfva ned det. Och dock, om man förvaltar detta pund väl, kan man förvärfva ännu ett och åt ett efterföljande släktes kvinnor lämna tvenne pund i arf. Människan är mäktig af en obegränsad utveckling. Men de som af egoistiska skäl vilja hindra en personlighet från att fritt utveckla sig äro skam värda. Låt oss aldrig bry oss om deras ideal af kvinnan utan se framåt och vandra framåt att utvecklas till en sann mänsklighet. Om vi ej bry oss om den allmänna opinionen blir, som Erasmus sade, "det ovanliga vanligt, det obehagliga behagligt, det som syntes opassande passande".

Kerstin Hård af Segerstad.

Förnya i tid prenumerationen för 1912.

Med dagens nummer följa prenumera-tionsblanketter på Dagny och få vi på det vördsammaste uppmana våra läsare att fortast möjligt verkställa prenumerationen för nästa år. Upplagens storlek kan därigenom lättare beräknas och intet afbrott behöfver uppstå i postbefordringen.

Julutställning

F. W. Campanius
nya affärsläge
16 Regeringsgatan 16
— anbefalles i benägen hägkomst. —

Presentkort

Reglementeringsfrågan in- för Stockholms stads- fullmäktige.

Allt oftare hafva under de senare åren vid behandling af frågan om anslag till polisens prostitutionsafdelning hos Stockholms stadsfullmäktige yttranden framkommit, som visat att reglementeringens aktier vore i starkt sjunkande. Både dess sanitära effektivitet, som väl skulle vara systemets raison d'être, och dess laglighet ha befunnits minst sagdt omtvistliga, under det icke ens detta varit fallet med dess bristande humanitet och sociala orättvisa. Särskildt tydligt framträdde detta uti diskussionen om stafförslaget den 17 september 1910, då hr Fritz Lindqvist gjorde ett bestämdt yrkande, att alla för upprätthållande af prostitutionspolisens verksamhet afsedda och af hr Lindqvist till ett belopp af 24,950 kronor beräknade anslagsposter skulle ur staten uteslutas. Vid anställd votering samlade hr Lindquists yrkande omkring sig en minoritet af 23 röster, hvaribland 1 kvinnlig, under det 56 röster, bland hvilka märkes dr Walfrid Palmgrens, yrkade afslag på hr Lindquists framställning.

Frågan har under år 1911 på ett ännu mera ingående sätt inom Stadsfullmäktige åter kommit på tal. Trenne läkare, hrr Laurent, Bratt och Buhre hafva uti motion yrkat på indragning från och med år 1912 af det till bortåt 40,000 kronor beräknade anslaget till prostitutionspolisen samt hemställt att åt de funktionärer, som genom åtgärden blifva utan sysselsättning, annan sådan skulle beredas. Uti beredningsutskottet blef motionen med en rösts majoritet afstyrt. Minoriteten, bestående af hrr Bendixon, Oskar Eklund, Tengdahl, Palmstierna och Lagerholm reserverade sig och hemställde att anslaget icke skulle upptagas i staten för år 1913 samt att vederbörande i god tid under år 1912 skulle inkomma med förslag till de ändringar, som af ett sådant beslut kunde påkallas. Hälsovårdsnämnden, som uti sitt utlåtande anförde att reglementeringskommittéen icke fränkännt reglementeringen ett visst sanitärt värde och som därjämte framhöll att den kungliga kommitténs förslag ännu icke varit föremål för pröfning af andra sakkunniga, hvadan någon allsidig utredning ännu icke kunde anses föreligga, hemställde, att motionen måtte afslås.

Motionen var före på Stadsfullmäktiges sammanträde den 4 december, därvid debatten öppnades af Öfverståthållaren, som erinrade om att reglementeringen här i Stockholm hvilade på en bestämmelse uti Kungl. M:ts instruktion till polismästaren af den 20 maj 1868 och som framhöll sina betänkligheter vid att under sådana förhållanden utan vidare indraga anslaget i fråga. Under den med öfverståthållarens erinran inledda diskussionen kritiserade friherre Palmstierna, motionären doktor Laurent, hrr Bendixon, Warburg och Lindhagen reglementeringen från olika tider, men den mest ingående kritiken synes systemet dock efter tidningsreferaten att döma hafva erhållit af dr Bratt, som fann Hälsovårds-

nämndens utlåtande partiskt och vilseledande. Med anledning af den upplysning Öfverståthållaren vid diskussionens början gifvit, ansåg doktor Bratt emellertid bäst att ingå till K. M:t med begäran att ifrågavarande del af polismästarens instruktion måtte upphävas, hvarför han yrkade afslag såväl på beredningsutskottets som reservanternas förslag och i stället föreslog en skrivelse till K. M:t i angifvet syfte. Detta förslag blef också stadsfullmäktiges beslut, då med 49 röster mot 38, hvilka tillföllo utskottets afslagsyrkande, beslöts att ingå till K. M:t med en skrivelse för att begära upphäfvandet af den ofvannämnda bestämmelsen uti polismästarens instruktion. Det torde böra antecknas att samtliga kvinnliga stadsfullmäktige tillhörde majoriteten.

"Det starkaste intrycket", säger Dagens Nyheter, "af den långvariga diskussionen var den vanmakt, hvarmed försvaret för reglementeringen sköttes. Betänkligheter, betänkligheter, det var den hela kvällen ljudande refrängen, utan att ens några försök gjordes för att klart formulera hvad man fruktade. Det var påtagligt, så förvånande det kan vara efter all diskussion i ämnet, att ingen af de talare, som trädde fram för att tala för bevarandet af status quo hade riktigt satt sig in i ämnet, såvida inte deras svaghet berodde på att det är omöjligt att uppleta några skäl för institutionens behållande. Reglementeringsvännerna visade sig i alla händelser orubbliga i sin tro, hvilket syntes däraf, att efter en fullständig raseri af allt som från det hållet anförts det ändå fanns 38 af 87 kvar, som mer eller mindre frimodigt sade nej till reformen."

A. H—r.

Notiser.

Vetenskapsakademiens stipendier. Det Beskowska stipendiet har af Vetenskapsakademien tilldelats dr Naima Sahlbom för undersökningar öfver svenska källvattens radioaktivitet.

L. K. P. R:s Centralstyrelsemöte kommer att äga rum i Stockholm tisdagen den 9:de och onsdagen den 10:de instundande januari.

En ny prenumerant

skaffad af *hvar och en* af
tidningens nuvarande prenumeranter
fördubblar med ens upplagan.

Dagny 1912.

Det är veckotidningen Dagnys femte årgång, som vi härmed anbefalla våra läsare. Tidningen kommer att som hitintills utgå med 52 nummer under året.

Till syfte och innehåll förblir den oförändrad, för kvinnorna viktiga reformfrågor såsom det främsta på dess program.

En i möjligaste måtto rikhaltig afdelning för ämnen af allmänt intresse afser att kunna göra tidningen omfattad af bredare lager, utanför de af kvinnorörelsen och dess frågor direkt intresserade.

Litteraturafdelningen kommer allt framgent att intaga sin gifna plats, hvarvid särskildt våra författarinnors alster uppmärksammas.

Genom korrespondensartiklar från utlandet söka vi följa kvinnorörelsen därute i dess skiftande faser.

Reseskildringar och kulturskildringar komma att allt emellanåt inflyta.

Som förut är det oss angeläget att lämna om att ande biografier öfver bemärkta kvinnor.

I öfrigt kommer tidningen att så vidt möjligt är följa de större aktuella frågorna samt upptaga hvad som kan vara af intresse för läsekretsen.

Till undvikande af afbrott i postbefordringen våga vi vördsammast uppmana våra prenumeranter att fortast möjligt verkställa prenumeration för året. Pris, postarvode inberäknadt, blir som förut kr. 4: 50 pr år; 2: 50 pr halfår; 1: 25 pr kvartal. Lösnummer 10 öre.

Prenumeration sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.

REDAKTIONEN.

Marie Curie mottager Nobelpriset.

Är det verkligen hon, den världsberömda pristagarinnan? Denna spåda gestalt i den svarta dräkten, som så skarpt kontrasterar mot festpublikens mondäna elegans! Jo, det är ändå så vi tänkt oss henne, den geniala forskaren och kvinnan! Åter och åter dras blicken mot det bleka ansiktet. Den skarpt skurna profilen skulle verka hård med den höga, fria pannan och det fasta hakpartiet, men munnen förräder både godhet och tillkämpad ro. Hufvudet bär hon stolt och dock graciöst, och när hon ibland lutar det åt sidan, lyssnande, kommer det något af rörande vekhet öfver dragen, som går en till hjärtat. Men det är endast sällan allvaret genombrytes af ett stillsamt leende, som sprider ett förklaradt skimmer öfver det tärda anletet.

Under de långa föredragen på det främmande språket, som i längden inte kunna hålla uppmärksamheten fången, sjunker hufvudet omedvetet ner mot handens stöd och vi känna igen den karaktäristiska ställningen från det sjäfulla porträttet i ett af Dagnys senaste nummer.

Vi glömma festen! Är det blott inbillning, att stämningen är sällsynt gripande, att de torra fackföredragen äro kortare och liffullare, applåderna mera spontana och ihållande än vanligt? Känner hon i detta ögonblick, att en varm våg af sympati strömmar henne till mötes, förstår hon att särskildt kvinnorna hylla henne i glad tacksamhet öfver att hennes öfverlägsenhet tvingat den vetenskapliga världen att opartiskt och obetingadt erkänna en kvinnas gärning. Endast det är en seger för kvinnorna, därför att det är en seger för mänskligheten.

N. S.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: Liljecronas hem. Roman af Selma Lagerlöf. — Magfrågan såsom vetenskapen besvarar den just nu och ur nationalekonomisk synvinkel. Af ingenjör E. Sandsjö, leg. kemist. — Medan gräset gror. En bok om det växande. II. Af Emilia Fogelklou. — Teckningar och minnesskrift från 1800-talet. Band III. Vandrare. Roman af Helena Westermarck. — Den stora dagen. Af Axel Lundegård.

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: Oscar Patrik Sturzen-Becker (Orvar Odd). Af Ragnar Sturzen-Becker. Del I. 1811—1857. — Johan Ekeblads bref. Utgifna af N. Sjöberg. I. Från Kristinas och Cromwells Hof. — Jonas Lies samlade skrifter. Häft. 64, 65, 66 (Sluthäfte). — Stormhattar och liljor. Dikter af Hans Key-Åberg. — Med ett leende. Af Charles Wagner. Öfversättning af Alma Faustman. — Sagan om Grodan och Den lilla prinsessan. Ritad och rimmad af Anna Janzon. — Sagan om den elaka Nutte af Maj Bring. — Fram till fronten. Några uppmanande ord af Orison Swett Marden. Bem. öfversättning af Oskar Ahl. Med förord af professor Frans v. Scheele.

Evangeliska Fosterlandsstiftelsens Förlags Expedition, Stockholm: Doktor Martin Luthers Kyrko-Postilla eller Förklaringar öfver de årliga sön- och högtidsdagarnas evangelier och epistlar. Sjunde upplagan. Häft. I. — Praktisk utläggning af Psaltaren. Af teol. doktor Emil Taube. Auktoriserad öfversättning från originalets fjärde upplaga af Frans Johansson. Häft. 11. — Guds gåfva. En frälsare för dig. Julhälsning af Fr. Hammarsten. — Helg och söcken. Bilder och skisser från Evangeliska Fosterlandsstiftelsens missionsfält i Indien. Under flera missionärers medverkan af Enok Hedberg. Del I o. II. — Mor Ingas manuskript. Bearbetadt af Alma Arbman. — Till välsig-

nelse. Tre lifsbilder. Af Fru Adolf Hoffman, Genève. Aukt. öfversättning af A — I — E. — Lifsbilder ur kärlekens värld. I. Wilhelm Konrad Löhe. — II. Johan Henrik Wichern. Af J. Thulin. — De små fångarne och andra berättelser. Af D. Alcock. Bem. öfversättning från engelskan af Axel Lybecker. — Berättelsebibliotek. Utgifvet af B. Wadström. VI. Ris och rosor. Skildringar från olika tider och folk. — Ljusglimtar. Berättelser och sånger för våra sjömän och deras vänner. Af Andreas Levang. Öfversättning från norskan. — Sånger till församlingens tjänst. Af H. P—e. Musik och text.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: Bilder ur Den Heliga Skrift med därtill hörande text. Utgifna under öfverinseende af J. Norrby. Häft. 2. — Vi och våra blommor. En bok om prydnadsväxterna inne och ute. Af C. A. M. Lindman, professor och intendent vid Riksmuseet.

Aktiebolaget Hiertas bokförlag, Stockholm: Det begrafna templet. Af Maurice Maeterlinck. Bemyndigad öfversättning af Hugo Hultenberg. — Världens furste. Af Robert Hugh Benson. Öfversättning från engelskan af H. Anderberg. — Utanför portarna. Af Clara Viebig. Bemyndigad öfversättning af Anna Nordenström.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: Sveriges Medeltidssagor. Berättade för barn af Henrik Schück. Med teckningar af Viktor André. Fösta samlingen. Andra upplagan — godtköpsupplaga.

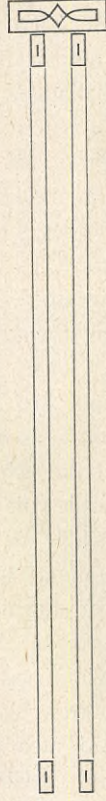
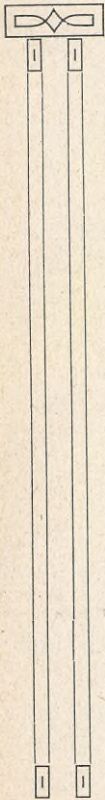
F. C. Askerbergs bokförlagsaktiebolag, Stockholm: Min hvita mor och andra dikter. Af Wilhelm Annér.

Nordiska samfundet, Stockholm: Barnförlamningens orsaker. En belysning och en hypotes af Elna Tenow, f. Roos.

Expeditionen af Sverges Vår, Uppsala: Biblioteket Sverges Vår. IX. Fredrika Bremer. Af Fanny Månsson.

Anna Sundbom.

50 år den 11 december.

Otroligt men sant! Lika litet, som bilden här ofvanför ger intryck af en 50-åring, lika litet gör Anna Sundbom det i verkligheten. Men man kan nästan säga att ungdomlighet är ett genomgående drag hos våra dagars kvinnliga 50-åringar. Man behöfver bara tänka på dem, som under de senaste åren afbildats i våra tidningar. Hos alla en förvånande ungdomlighet! Annat var det förr i världen. Hör bara Anna Maria Lenngren:

— — — »I stoppad hufva
jag en åldrig gumma ser:
ögon våta som af snufva;
allt hos henne afsky ger.

Gumman med sin varma hufva,
som bredvid så surögd står,
är — ni må er gärna grufva —
just ni själf vid femti år.»

Men hvare söka hemligheten till denna förändring? Orsakerna äro nog många och individuella, men orimligt är ju inte heller det antagandet, att kvinnans förändrade ställning inom samhället, hennes vidgade intressesfär — haft sin andel i den fördelaktiga förändringen. Hemligheten med Anna Sundbom är, enligt mitt förmenande, att hon funnit det verksamhetsområde, där hon hör hemma — lärarinnans. Det är på detta område hon nu i 30 år nästan oafbrutet verkat som ungdomens fostrarinna. Jag har sett många, som efter långt kortare arbetstid på samma verksamhetsfält varit utslitna och

förbi af det maktpåliggande och nervslitande arbetet, men hos Anna Sundbom förmärkes ingen afmattning i arbetsförmågan, intet slappnande af det varma intresse, hvarmed hon omfattar sin fostraregärning. »En sund själ i en sund kropp» kan med fog tillämpas på henne, och den i vår tid sig så omkringgripande nervositeten har inte hos henne funnit någon jordmån. När man hör henne tala om »oss gamla lärarinnor», måste man vara invigd i hemligheten af hennes ålder för att inte tviflande draga på munnen. Den som lefver i verklig kontakt med de unga blir aldrig riktigt gammal.

Redan som barn förefanns hos Anna Sundbom en brinnande längtan efter kunskaper och läsning. Men den tiden hade man knapp tillgång till böcker, och nutidens flödande barn- och ungdomslitteratur var något okänt. Inte heller ansågs att ungdomen borde uppmuntras i sin läslust, men en bok fanns dock alltid tillgänglig i hvarje hem — bibeln. I den var det också Anna Sundbom fick söka släcka sin vetgirighet och tillfredsställa sin läslust. Så lärde hon sig också, i brist på annat, Uppenbarelseboken utantill! Det är säkerligen dessa hennes egna upplevelser i barndomen, som gjort att hon ägnat så mycket af sitt intresse och sina krafter åt biblioteksverksamheten, och därinom då kanske mest åt barn- och ungdomslitteraturen.

Efter slutad skolgång genomgick Anna Sundbom först Bollnäs småskollärarynnesseminarium 1881 och fick därefter genast plats som småskollärlarinna i Ockelbo, där hon stannade ett par år. De favoriter, som Mathilda Roos tecknat i sin bok »Hvit ljung», slapp inte heller hon under denna tid undan, men ingen har kunnat förstå henne att läsa den boken. »Jag har själf lefvat det lifvet», brukar hon svara.

Samtidigt som hon arbetade som lärarinna studerade hon själf, så att hon efter endast två års kurs vid Falu seminarium 1886 kunde utexamineras som folkskollärlarinna. På hösten samma år tillträdde hon plats i Gefle, där hon alltsedan med endast ett halft års tjänstledighet i oafbruten följd haft sin verksamhet förlagd.

Skolan är och har alltid varit hennes första och käraste verksamhetsfält, men jämsides därmed har hennes intresse sträckt sig till en hel del olika områden. Med hennes vakenhet för tidens företeelser och kraf, var det naturligt att den kvinnliga rösträttsrörelsen i henne skulle finna en trägen förkämpe. Så har hon i flera år varit Gefle F. K. P. R:s nitiska sekreterare och har dessutom genom föredrag på olika platser medverkat i upplysnings- och väckelsearbetet.

Hennes intresse för skolbarnens förströelseläsning har gjort att hon aktivt deltagit i arbetet inom skolbiblioteket, hvars kassör hon i flera år varit. Äfven inom Gefle lärareförenings styrelse bekläder hon samma befattning och är sedan flera år medlem af Gefle Stads biblioteks

styrelse. Själft varmt frisinnad insattes hon vid valen förra året i december af de frisinnade som Gefle stads första kvinnliga stadsfullmäktige. Under årets lopp har också hennes krafter anlitats för den offentliga fattigvården, i det att stadsfullmäktige invalt henne i fattigvårdsstyrelsen, där hon är både den första och enda kvinnan.

Som synes har Anna Sundboms arbetsförmåga tagits i anspråk för en hel del både offentliga och enskilda värf. Men inte alla besitta heller en sådan arbetsförmåga som hon. Jag har sett endast få personer kunna som hon koncentrera sitt arbete på en sak för att sedan helt öfvergå till en annan, och aldrig har hon heller sparat sig själf utan gärna påtagit sig extra arbete för att spara andra. Om man någon gång beklagat henne och fruktat att hennes arbete skulle öfverstiga hennes krafter, har hon bara segervisst svarat: "Åh, jag är frisk!" Arbetet är hennes glädje. Hvad hon åtager sig insätter hon också hela sin förmåga på och skyr inte heller några uppoffringar. Också för denna tidnings bästa har hon nedlagt ett stort och intresseradt arbete.

God och glad och hjälpsam har hon också, inte minst genom sitt friska väsen, förskaffat sig många personliga vänner. På 50-årsdagen gå våra lyckönskningar till henne med ett tack för hvad hon redan uträttat och med förhoppningar om att hon ännu i många år måtte med oförminskade krafter och sinnets spänstighet få verka på de skilda områden som hon omfattat med intresse till båtad för både enskilda och samhälle.

Klara Lindh.

Litteratur.

Bangkeholm. Roman af *Frida Åslund*. Hugo Gebers förlag, Stockholm.

Det är om ett hem, en gård, ärd och älskad af släktled efter släktled, som denna bok berättar. Det är om outtröttligt, feberhetsande arbete för att hålla den uppe, den gamla gården öfver hvilken inteckningarna växa och växa. Det är om det stora, hjärtekrossande offret som kräves och gifves, då alla andra utvägar till gårdens räddning äro stängda. Det är om kärleken, den olösligt bindande, lidelsefulla kärleken till släktgården, denna kärlek som hos fru Margareta blir så fanatisk, så allt uppslukande, att några andra känslor knappt rymmas därbredvid, denna kärlek, som segrar öfver krafvet på personlig lycka och tvingar Gudrun Bangk att offra sig och sitt för densamma.

Såsom synes en mycket gammalmodig bok, för hvilken ej ens kan framdragas den förmildrande omständigheten, att den skulle skildra händelser som tilldragit sig för länge, länge sedan, på en tid, då hemkänsla och hemkärlek inplantades i barndomen och sedan växte fastare och blef allt mer omöjligt att göra sig fri från, då plikterna mot andra sattes högre än plikten mot sig själf, då en

massa människor hade den besynnerliga åsikten att det är saligare att gifva än taga och att Lyckan ej vore lifvets högsta och enda mål, då det ej ännu predikats från taken att en personlighets högsta och heligaste plikt är att i sublim hänsynslöshet skjuta åt sidan och trampa under fötterna det som kan stå stängande framför lyckan.

Kära Frida Åslund, Ni har allt kommit åtskilliga årtionden för sent med Er bok, den talar ju äfven i förhållandet mellan man och kvinna om kärlek, kärlek rätt och slätt — inte om erotik, inte om sinneslust mot bakgrund af leda och könshat. Jag fruktar att Ni kommer att stå Er slätt inför kritiken vid jämförelse med en massa moderna skribenter, som — åtminstone tro de det själva — ha pejlat såväl sin som andras själ i dess mer eller mindre bottenlösa djup och som söka att dissekera hvar-enda sin minsta lilla sensation.

Men unga människor, det vill säga sådana unga, som äro nog gammalmodiga att själfva svärma och idealisera, som älska att finna svärmeri och idealitet i böckerna och som kunna finna en bok intressant och fängslande utan att den handlar om äktenskapskonflikter och dylikt, de komma helt säkert att tycka om boken. De komma att glädjas och sörja med dess människor, den fina mormor Plageman och gamla Malena, fru Margareta med sin brinnande kärlek till gården, Valborg och Ruth och deras respektive kärlekshistorier och först och sist bokens egentliga hjältinna, Gudrun Bangk, lefvande tecknad med sin yfviga kopparman kring ett stillsamt ansikte med retsticken gömd bakom blidheten, Gudrun Bangk och hennes trätobroder och älskade, Hans Borg, gossen som var "så högfärdig och så tvärelak och så m. m., m. m." men som likväl var "den bästa af allesamman."

Förhållandet mellan dessa två är tecknad med förtjusande friskhet och stor konsekvens och sanning i karaktärsskildringen. Öfriga karaktärer i boken äro i allmänhet endast lätt skisserade, men verka alla sanna och naturliga.

Författarinnan har på flera ställen fogat in små naturskildringar — blott ett par rader här och där — som i några få ord ge en starkt stämningsfärgad glimt af Mälarskapskapet. Särskildt gäller detta om skildringarna af den majkväll, då Gudrun upptäckte att Hans tyckte om henne, och den vinterafton, då hon kämpade sig till beslutet att offra sin lycka för gården. I den förra förnimmer man all vårens doft och i den senare all vinterns kyla, bådadera i hög grad förstärkande intrycken af berättelsens handling.

Bangkeholm är skriven med en ovanligt god berättarstil och lämpar sig särdeles till högläsning.

A. H—n.

Prenumeration å DAGNY sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

MÄLARBADET

11 Handtverkaregatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 - 38 15

A. T. 93 43 - 93 44

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets Helsingborgskrets hade under förra månaden anordnat ett föredrag med tillträde för allmänheten, hvarvid professor A. Stille från Lund föreläste om Jeanne d'Arc.

De i våras påbörjade föreläsningarna för arbetare-hustrur ha äfven återupptagits under hösten. Den första var i förening med chokladservering och därefter hölls föredrag af kyrkoherde Bruhn öfver ämnet "Godt humör". På den andra sammankomsten talade doktor Hanna Christer-Nilsson om "Spåda barns vård" och därefter utfördes flera sågnummer af en manskör.

Intresset för dessa föreläsningar synes vara rätt stort, ehuru man ännu knappast kan säga att man har en fast publik att räkna med.

En ny förening för kvinnans politiska rösträtt har bildats i Mellerud efter föredrag af fröken Signe Wollter. Föreningen har anslutit sig till Landsföreningen och ingått i Älfsborgsförbundet.

Grenna F. K. P. R. hade den 20 oktober ordinarie höstmöte, hvarvid dess funktionärer omvaldes. Centralstyrelsens förslag till stadgeändring för L. K. P. R. antogs, ett tack afsändes till L. K. P. R:s afgående ordf. d:r Lydia Wahlström. Den 25 nov. hade föreningen en fest, hvarvid dess ordförande och centralstyrelsemedlem, fru Berta Bergin, redogjorde för sommarens rösträttskongress, hvarvid skioptikonbilder från densamma föresades. Det ganska talrika auditoriet tycktes intresserade af redogörelsen, som omfattade kongressens första dag till den sista, dess oförgätliga öppnande, dess arbetstimmar, dess fester och utfärder. Aftonen afslutades med sång och musik.

Kalmar F. K. P. R. hade den 2 nov. sitt höstsammanträde. Centralstyrelsens stadgeändringsförslag antogs. Ordf. redogjorde för den Internationella rösträttskongressen i Stockholm. Till centralstyrelsemedlem och suppleant omvaldes fru Hilma Runbäck och fru Anna Kreuger.

Till behandling upptogs centralstyrelsens beslut af den 20 juni, hvilket lifligt diskuterades. Efter företagen om-

röstning beslöts att ej göra något särskildt uttalande, mot hvilket beslut några reserverade sig och v. ordf., fröken Anna Danielson, utgick ur föreningen.

Kristianstads F. K. P. R. hade den 16 nov. sitt ordinarie höstmöte. Ordföranden fröken Anna Möller höll ett kort hälsningstal och erinrade att det den dagen var fem år sedan föreningen bildades samt gaf en återblick på föreningens verksamhet under de gångna åren, särskildt påpekande dess sträfvan att verka upplysande och uppfostrande. Därefter förrättades val af styrelse. Till styrelsemedlemmar efter fruarna Elsa Stål och Ella Billing, som undanbedt sig återval, den senare på grund af flytning från staden, nyvaldes fruarna Cecilia Backman och Gertrud Rohde. Återvalda blefvo fröknarna Anna Möller, Anna Jönsson, Johanna Persson, Eilisabeth Nilsson och fru Anna Liljekrantz. Suppleanter blefvo fröken Agnes Ripa, återvald, och fru Dagmar Anderson, nyvald efter fru Rohde. Till centralstyrelsemedlem efter fru Ella Billing valdes fröken Elisabeth Nilsson och till suppleant efter fröken A. Olin, som lämnat staden, fröken Anna Hasselgren. Revisorerna fru Mathilda Ellberg och fröken Anna Lundstedt återvaldes, äfven suppleanten fröken Polly Björkman. Efter förhandlingarnas slut höll fru Ella Billing samma föredrag som vid kvinnomötet i Eslöf, "Uppfostran till sedlig kraft", därefter vidtog ett lifligt samkväm med tesupé. Några pianonummer utfördes af fröken Agnes Peterzén samt sång af fröken Gerda Sporrström med ackompanjemang af fru Louise Carlsson.

Moderata kvinnoförbundet i Stockholm sammanträdde fredagen den 8 dennes i K. F. U. K:s stora sal under ordförandeskap af fröken S. Welin, som inledde mötet med ett kort tal, hvari hon betonade de moderata kvinnornas samhällsansvar i vår tid.

Stadgar antogs därefter af den nybildade föreningen, hvarefter styrelse valdes. Till styrelsemedlemmar utsågos fru L. Dyrssen, fröken C. Milow, dr A. Ahlström, fru S. Björnstjerna, grefvinna E. Eckermann, grefvinna L. Stenbock, dr H. Malmström, friherrinnan E. Frölich, fröken E. Kindvall, fru E. Lindstedt, fröken G. Eriksson och fröken E. Cederblom. Revisorer blefvo fru S. Björklund och fröken E. Lindström.

"Ninon"

Damhandske

af

glacéläder.

Alla färger.

Kr. 1: 95.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

STUREPLAN — REGERINGSGATAN.

"Lady"

Damhandske

af

glacéläder

med uppstickade sömmar.

Alla färger.

Kr. 2: 50.

Pälsateljén (inneh. Albert Stridsberg)

Mästersamuelsgatan 37, 1 tr.,

hörnet af Malmskillnadsgatan.

Välorteradt lager af **Pälsvaror.**

Moderniseringar och reparationer billigt och omsorgsfullt.

Allm. tel. 115 85.

Rikstel. Norrm. 241.

BRODERIAFFÄR

Schweizerbrodyr, Spetsar, Väfnader, Knypplade spetsar passande till Jularbeten. Billiga priser! Rikhaltigt lager. Profver till landsorten franco.

Celia Lutteman

Saltmätareg. 3 B. n. b. h.

Allm. Tel. Br. 42 73 - - öppet 10-7.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4: 50 för 1/1, 2: 50 för 1/2, och 1: 25 för 1/4 år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af **STINA QUINT** utkommer 1911 i sin tjugonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

**ANNONSERA I
DAGNY.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 1/2 öre pr mm.)

UNG lärarinna önskar plats vid skola eller i svensk fam. bosatt i utlandet. Kunnig i tyska språket. Bästa rek. och ref. kunna lämnas. Svar till »Läkaredotter», Åstorp p. r.

LÄRARINNA, genomgått läroverk, småskoleseminarium, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats i godt hem. Goda betyg. Enkel, barnkär. Vid. snarast. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, 1 tr. ö. v. g., Stockholm.

UNG elementarbildad flicka önskar plats genast eller på nyåret på privatkontor eller som sällskap och hjälp i familj. Svar till »Alfhild», Trollhättan p. r.

LÄRARINNA, genomgått högre privata lärarinneseminariet, undervisningsvan i skolämnen, tyska, engelska, musik. Varit i England för studier, verkligt musikalisk, söker plats i godt hem, att tillträda vid vårterminens början. Goda betyg. Vid. snarast Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, 1 tr. ö. v. g., Stockholm.

SLÖJDLÄRARINNA, med ett-årig kurs, önskar på nyåret plats i skola eller som sällskap och hjälp i bättre hem. Sv. t. Box 6, Lidköping.

SMÅSKOLSLÄRARINNA, undervisningsvan i skolämnen, musik, söker plats. Deltager gärna med husliga bestyr, barnens vård och tillsyn. Goda betyg. Vid. Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, 1 tr. ö. v. g., Stockholm.

Slöjdlärlarinna,

van att undervisa, skicklig och intresserad, söker plats till vårterminen. Har med goda betyg genomgått Handarbetets vännerns sy- och väfnadskurser, Lundinska kursen samt kurser i kläd- och linnesömnad. Svar till »29 år», Svensk Läraretidnings Exp., Stockholm.

UNG, bildad flicka, med behagligt sätt, som för närv. genomgår husmoderskurs på Villa Hult, Kneippbaden, söker plats till 1. jan. i bättre hem, event. där husmoder saknas. De bästa rekommendationer såväl från Villa Hult som från herrgård i Danmark finns. Är äfven mäktig tyska språket. Biljett märkt »Plikttrogen» sändes till Helsingborgs Dagblads kontor, Helsingborg.

Småskollärlarinna

önskar plats i familj att läsa med barn samt deltaga i husliga göromål. Betyg från seminarium och allmänt läroverk samt tjänstgöringsbetyg kunna företes. Svar till »21 år», Poste Restante, Södertälje.

EN anspråkslös, medelålders flicka af god familj, kunnig i klädsöm och handarbeten, önskar nu till nyår komma i godt hem för att biträda husmoder, där hon kan blifva ansedd som medlem af familjen, eller till ensam dam som sällskap. Lön önskas. Svar emotses innan 14 dagar till »Pärlig», adress Ronneby, p. r.

30-årig, bildad skånska,

praktisk, med stort ordningssinne, kunnig i matlagn. och andra husliga göromål, söker till nyåret plats i bättre familj eller hos ensam dam som husmors hjälp och stöd. (Götaland, likgiltig om i stad eller på landet.) Svar till »X», Ystads Annonsbyrå, Ystad.

BILDAD sympatisk flicka från godt hem, kunnig och intresserad af allt i ett hem äfven sömnad, önskar plats som husföreståndarinna. Svar till postfack 5, Ryd.

Plats önskas som hushållerska

nu genast i landsortsstad hos bättre änkan eller ungherre. Svar till »Redbar», p. r. Järbo.

En ung bildad flicka

önskar mot fritt vivre plats i bättre familj i Stockholm eller dess närhet såsom husmoders hjälp. Svar till »Familjemedlem 1912», Akad. Bokh. Filial, Sysslomansgatan 8, Uppsala.

En 17 års flicka

söker plats i bättre hem, att vara frun sällskap och hjälp med inomhus förefallande göromål. Någon lön önskas. Svar till »17 år», Korsbärga, Vara.

Ung bildad flicka

af god familj, som genomgått kurs i Kindergarten och därefter praktiserat såväl därstädes som i familj önskar i januari plats i Kindergarten eller i familj (gärna på landet) för att handleda och sysselsätta barn. Goda betyg och ref. finnas. Svar till »Januari 1912», Norrköping p. r.

SABBATSBERGS-SKÖTERSKA, språkkunning, söker privatvård i finare familj. Närmare genom Svea-Byrån, Kyrkogatan 34, Göteborg. Riks. 7700, 7790.

Ung,

gladlynt, frisk flicka, som genomgått 8-klass. elementarläroverk och erhållit god musikundervisning önskar till nyåret plats i familj för att undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik. Från landthem, van vid hushållsgöromål, är hon gärna villig däri deltaga, äfvensom biträda med hand- eller maskinskrifning. Små lönepret. Betyg och ref. på begäran. Svar till »S.», Postfack 14, Uddebo.

Ung, bättre flicka

önskar plats som hjälp och sällskap i finare familj eller åt äldre dam. Är kunnig i musik och finare handarbeten. Svar till "Familjemedlem", Handelstidn. annonskontor, Göteborg,

Ung flicka,

som genomgått bokföring och kontoristkurs, önskar plats, nu eller i jan. 1912, som elev eller biträde å kontor eller i större affär. Svar emotes tacksamt af. "Flitig och villig", Hermods Korresp.-Institut, Malmö, f. v. b.

19-årig, elementarbildad

engelsktalande flicka önskar plats i god familj, antingen för att undervisa i vanliga skolämnen eller också som hjälp och sällskap. Svar till "Rask och villig", Linköping p. r.

LEDIGA PLATSER.

Vikariat vid Stockholms folkskolor.

Lärare och lärarinnor, hvilka under vårterminen 1912 önska erhålla vikariat för lärare i läs- och skrifiämnen vid Stockholms folkskolor, hafva att senast den 11 december 1911 kl. 12 på dagen till Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor ingifva ansökan därom jämte läkareintyg om god hälsa och afskrifter af nödiga betyg.

Arvodet för manlig vikarie utgör 1,800 kronor och för kvinnlig 1,500 kronor för läsår räknadt, dock att aflöning utgår endast för de dagar, då förordnandet innehafves.

Stockholm den 24 nov. 1911.

Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor.

Hushållerska,

duglig, kompetent att förestå sjukhuskök, får plats den 1 jan. å Lasarettet i Falun. Lön 500 kr. och allt fritt. Ansökan med betyg och fotografi torde snarast möjligt insändas till syslomanen.

Lärlarinnebefattningen

vid fasta småskolan i Farneby i Vrena sökes hos undertecknad före innevarande års slut. Bostad af ett rum och kök i skolhuset, ungefär en fjärdingsväg till kyrka, handelsbod och station. Lön enligt lag.

Halla, Vrena den 30 nov. 1911.
Ordföranden i Vrena skolråd.

Lärlarinnebefattningen

vid fasta småskolan vid kyrkan i Hanebo församling, Gefleborgs län, sökes hos skolrådet (adr. Kilafors) före den 1 januari 1912. Lön enligt lag. Bostad af 1 rum och kök. Undervisning i kvinnlig slöjd, om lagstadgadt antal barn anmäla sig.

Tvåne skolkökslärlarinnebefattningar

vid flyttande skolkökskurser, för hvilka anordnade inom länet 1912—1914 Norrbottens läns landsättning anslagit medel, kungöras härmed lediga till ansökan hos Norrbottens skolsköksstyrelse, adress Luleå, före den 20 nästinstundande dec. medels insändande af behörig kompetens styrkande ansökningshandlingar. Lön utom vanliga naturaförmåner 125 kr. för hvarje kurs.

Luleå den 18 nov. 1911.

JOHANNES SUNNEMAN,
Skolsköksstyrelsens ordf.

Sjuksköterska.

Till nyinrättad sjuksköterskebefattning i Kristbergs socken äga därtill kompetenta före den 14 dec. ingifva sina ansökningar ställda till kommunalnämnden i Kristberg, Karleby, åtföljda af skol-, tjänst- och frejdebetyg.

Fasta folkskollärareplatser.

Ordinarie lärare-lärlarinnebefattningen vid Hältekeärrs fasta folkskola, nu med skolformen litt. F, men sedan nytt tidsenligt skolhus med skolsal och lärarebostad nästa år blifvit uppfördt med skolformen litt. E, äfvensom den ordinarie lärare-lärlarinnebefattningen vid fasta folkskolan i Silfvereke, med skolformen litt. F, på båda platserna med lön efter lag och med 6 veckors fortsättningsskola årligen, sökas före den 26 nästa december hos skolrådets ordförande under adress Elghult, Kronobergs län. Om ingen examinerad sökande anmäler sig, antages en väl meriterad småskollärlarinna.

Kommunal Sjuksköterska.

Till nyinrättad sjuksköterskeplats inom Motala landsförsamling anmodas kvalificerade, att med öfversändande af nödiga och bestyrkta skol-, tjänstgörings- och frejdebetyg, inkomma med ansökan före den 15 dec. detta år ställda till kommunalnämndens ordf. i Motala socken, adr. Motala, hvilken också på begäran lämnar detaljerade upplysningar angående platsen. Fast lön kr. 500 pr år.

Husföreståndarinna.

Medelålders, pliktrogen dam, fullt kompetent att med ordning och sparsamhet sköta ett litet, bättre hem, erhåller förmånlig anställning i Göteborg.

Utförligt svar jämte fotografi till "Musikalisk", Svenska Telegrambyråns Annonsafdelning, Göteborg.

Treflig och anspråkslös

flicka, fullt kunnig i matlagning samt i öfriga inom ett hem förefallande göromål och med ett godt sätt mot barn får genast plats i familj i Sthlm. Svar (foto.) till »10—12—1911», Svenska Telegrambyrån, Stockholm.

BARNFRÖKEN, som genomgått 8-klassigt läroverk och har vana att undervisa i vanliga skolämnen och pianospelning erhåller plats nu. Svar till »Barnfröken», Uppsala p. r.

Skicklig

Föreståndarinna

sökes för vår afdelning för damhattar å nedre botten i vårt affärs- hus vid Stureplan. Sökande bör vara skicklig modist, god säljare samt äga ett vinnande och trefligt sätt mot kunder.

Skriftliga ansökningar slöa åt följas af fotografi och referenser. Sökande, som personligen önska anmäla sig, torde infinna sig å vårt disponentkontor mellan kl. 9—11 f. m. hvarje helgfri dag.

**Aktiebolaget
Nordiska Kompaniet,
Stureplan.**

GYNNA ALLTID DAGNYS

ANNONSÖRER!

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

Fredrika-Bremer-

Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

DEPOSITIONSRÄKNING

5 %

SPARKASSERÄKNING

4 1/2 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Sprid Dagny!

Wiréns öfverfeta **LANOLINTVÅL**, fina världens favorittvål

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

H

EMMETS KOKBOK

15:de uppl. — 92:a—101:a
tusendet. Utgifven af Fack-
skolan för huslig ekonomi i
Uppsala.

3: 75. inb. 4: 75. Norstedt & Söner.

H

**US OCH HEM, af August
Brunius**

För dem som redan ha ett
 eget hem och för dem som
 tänka bygga sig ett bo.

Pris 3: 75. Norstedt & Söner.

OBS.! Fredrika OBS.!

Bremer-Förbundet.

Å Fredrika Bremer-Förbundet
finnas anmälda lektionsgivare, in-
och utländska, hushållsbiträden af
olika slag, barnfröknar, kontorsbi-
träden, gymnaster m. m.

Mottagningstid kl. 12—4.

Adr. Drottninggatan 54, Stock-
holm.

Allm. tel. 48 16. Riks tel. 27 62.

Lektioner i Linnesömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

**KARIN EGNÉR,
Stockholm.**

Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

**EVA EGNÉR,
Malmö.**

Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

Annonsera i DAGNY!

Julens vackraste barnbok.

Blom-Kari

af Elsa Hammar-Moeschlin.

Pris kr. 4.50.

"Barnen skola med förtjusning taga del af den vackra gåfva fru Ham-
mar gifvit dem, men äfvén för äldre är det ett mycket stort nöje att
stifta bekantskap med Blom-Kari."

F. C. Åskerbergs Bokförlagsaktiebolag, Sthlm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Boknyheter till julen 1911

från **Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlagsexpedition,**
Stockholm 3.

Frideborg. Illustrerad folkkalender för 1912, redigerad af komministern B. Wad-
ström, 46:te årgången. Kart. 1: 25, klotb. 2 kr.

Varde ljus! Nordisk missionskalender för 1912, 20:e årg. Redigerad af mis-
sionsdirektorn pastor J. Lindgren. Kart. 1.25.

Korsblomman. Kristlig kalender för 1912, redigerad af pastorn Efr. Rang. Med
bidrag af flere författare. 47:de årgången. Häft. 1.50, kart. 1.75, klotb. 2.25.

Väckande ord till det svenska folket. Af A. G. Nilsson. Andra uppl. Med för-
ord af pastor Nils Hylander. Häft. 1.50, kart. 1.75, klotb. 2.25.

Guds gåfva — en frälsare för dig. Julhälsning 1911 af Fr. Hammarsten. Pris 10 öre.

Helg och söcken. I o. II. Bilder och skisser från Evang. Fosterlands-Stiftelsens
indiska missionsfält. Af flere författare, Redigerad af pastor Enoh Hedberg.
Rikt illustrerad och åtföljd af en präktig missionskarta. Hvardera delen häft.
2.50, kart. 2.75, klotb. 3 kr.

Missionsfältens hjältinnor. I. *Indien och Kina.* Häft. 1 kr., kart. 1.25. II.
Kina, Borneo, Persien och Syrien. Häft. 75 öre, kart. 1. kr. III. *Afrika.*
Häft. 75 öre, kart. 1 kr.

Lifsbilder ur kärlekens värld. Wilhelm Konrad Löhe och Johan Henrik Wichern.
Två samtida 100-årsminnen. Af kyrkoherde Joel Thulin. Häft. 1.50, kart.
1.75, klotb. 2 kr.

August Hermann Francke. Tids- och lifsbild från den tyska pietismens dagar.
Af Armin Stein. Öfers. från tyska originalets tredje upplaga. Rikt illu-
strerad. Häft. 2.50, kart. 2.75, klotb. 3 kr.

Till välsignelse. Tre kristliga kvinnogestalter i olika samhällsställningar. Af
Fru Adolf Hoffman, Genf. Bemynd. öfers. af A.-i.e. Häft. 1.25, kart.
1.50, klotb. 1.75.

Mor Ingas manuskript. Bearbetadt af Alma Arbman. Häft. 1 kr., kart. 1.25,
klotb. 1.50.

"Skeppsprästen" på Canton. Af Carl Fr. Peterson, sjömansmissionär i Mar-
seille. Häft. 1.25, kart. 1.50, klotb. 1.75.

Bruksförvaltare Stål. Berättelse af K. G. Fridholm. Häft. 1.25, kart. 1.75,
klotb. 2 kr.

Om du tror. Berättelse för ungdom af Hillis Grane. Häft. 75 öre, kart. 1 kr.

Blommande hagtorn. En samling dikter af Maria Olofsson. Häft. 1 kr. kart.
1.50, klotb. 1.75.

SKIDOR,

Skridskor, Kälkar, Skridsko-
segel, Isjakter, Vantar, Mössor,
Tröjor, Pjäxor, Sportskor,
Sockor m. m.

Mauritz Widfors' H.-A.-B.

Kungl. Hofleverantör.

Klarabergsgatan 31, Stockholm.

Filialer: Drottninggatan 88.
Stadsgården 2.

Pälsvaruaffären

77 Drottninggatan 77

A. T. 264 29. Anders Andersson.

HANNA HEDSTRÖMS

Råntillverknings, 72 Stora Badstugatan,
Stockholm. Allm. Tel. 201 52.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Kvinnan och pressen. Af Kerstin Hård af Segerstad.

Reglementeringsfrågan inför Stockholms stadsfullmäktige.

Af A. H—r.

Dagny 1912.

Marie Curie mottager Nobelpriset. Af N. S.

Anna Sundbom. Af Klara Lindh.

Frida Åslund: Bangkeholm. Rec. af Anna Harpen.

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**